

TULOSNEUVOTTELUASIAKIRJA VUODELLE 2009, Konkurssiasiamiehen toimisto

Aika 15.12.2008 klo 13.00-15.00

Paikka Oikeusministeriö, Kasarmikatu 42, 5 b krs, kh. 6

Läsnä	Konkurssiasiamies Eeva Arko-Koski	Konkurssiasiamiehen toimisto
	Toimistopäällikkö Harri Hämäläinen	”
	Ulosottojohtaja Juhani Toukola	Oikeusministeriö
	Ylitarkastaja Maire Kulpakko	”

Konkurssiasiamiehen toimiston arvot ovat: asiantuntemus, oikeudenmukaisuus, yhteistyö ja palvelu. Toiminta-ajatuksena on konkurssi- ja yrityssaneerausjärjestelmien toimivuuden takaaminen.

1 Vuoden 2008 tulostavoitteiden toteutuminen**1.1 Toimintaympäristö**

Yhdysvaltain finanssikriisistä alkaneen yleismaailmallisen taantuman seurauksena talouskasvun odotetaan hiipuvan ja kääntyvän laskuksi. Luottoa on hankalampi saada, rakentaminen ja työllisyyden kasvu on pysähtynyt ja asuntojen hinnat laskevat. Maksuhäiriömenettelyissä taloudellisen tilanteen heikkeneminen näkyy pienellä viiveellä,

Vuonna 2007 käräjäoikeuksiin lähetettiin 2 258 konkurssihakemusta. Konkurssien määrä on kuluvan vuoden lokakuun loppuun mennessä lisääntynyt noin 14 % edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Konkurssien määräksi vuonna 2008 arvioidaan 2600-2700 (+20%) ja vuonna 2009 kaikkiaan 3 500-4 000. Tammi-lokakuussa 2008 konkurssiin haetuissa yrityksissä oli keskimäärin 4-5 työntekijää.

Yrityssaneerauksia pantiin käräjäoikeuksissa vuonna 2007 vireille 396. Vuoden 2008 ennakkotietojen mukaan yrityssaneerausten määrän arvioidaan hiukan laskevan, mutta lisääntyvän vuonna 2009. Yrityssaneeraukseen haetuissa yrityksissä oli tammi-syyskuussa 2008 keskimäärin 5-6 työntekijää.

Julkisselvitys

Konkurssimenettelyä voidaan konkurssiasiamiehen hakemuksesta jatkaa julkisselvityksenä, jos sitä voidaan pitää perusteltuna pesän vähävaraisuuden taikka velalliseen tai konkurssipesään kohdistuvien selvitystarpeiden vuoksi. Konkurssiasiamies määrää julkisselvittäjän, hyväksyy hänen lopputilityksensä ja palkkionsa.

Julkisselvityksien loppuunsaattaminen kestää keskimäärin viisi vuotta, joten tuloksista ei vielä ole saatavissa riittävän kattavia tietoja. Tulostavoitteena oli 50 uuden julkisselvityksen käynnistäminen. Tavoitetta ei ehkä täysin saavuteta.

Aloitettut julkisselvitykset, kpl		Päätetyt julkisselvitykset	
v. 2004	12		
v. 2005	54	2	
v. 2006	68	6	
v. 2007	47	22	
v. 2008	48 (arvio)	15 (arvio)	

Julkisselvitysten tuloksellisuus			
	Kustannukset valtiolle €	Peritty valtiolle €	Tilitetty velkojille €
v. 2005	69 295	84	-
v. 2006	106 972	11 665	574 943
v. 2007	118 946	1 887	203 503
v. 2008	240 000 (arvio)	1 000 (arvio)	200 000 (arvio)

Konkurssipesien erityistarkastukset

Raukeavien ja vähävaraisten konkurssipesien erityistarkastuksia on edelleen tehty konkurssivelallisten konkurssia edeltävien väärinkäytösten selvittämiseksi – pääasiallisesti julkisselvityksen tarpeisiin. Tulostavoite 85 tilintarkastusta toteutuu.

Konkurssiasiamiehen toimistossa noudatetaan tarkastuskustannusten osalta nettobudjetointia, jolloin osa aiheutuneista kuluista voidaan periä konkurssipesiltä takaisin. Vuonna 2008 saataneen perityksi 117 000 euroa (34 %) eli budjetoitu 70 000 (24 %) euron tavoite ylittyy.

Pesänhoitajien vapauttaminen tehtävistään

Konkurssiasiamiehen aloitteesta on kuluneena vuonna vapautettu tehtävästään kuusi pesänhoitajaa yhdeksässä eri konkurssipesässä. Neljä pesänhoitajaa vapautettiin esteellisyyden, yksi luottamuspuolan ja yksi kuolemantapauksen vuoksi.

Koulutustoiminta

Toimiston tehtävissä on perinteisesti eräänä vaikuttavuuden painopistealueena ollut koulutustoiminta. Vuonna 2008 toimiston virkamiehet ovat olleet luennoimassa 26 kertaa eri yhteistyökumppaneiden tilaisuuksissa.

Kansainväliset yhteydet

Konkurssiasiamiehen toimisto on aktiivisesti ylläpitänyt kansainvälisiä suhteita. Konkursivalvontaviranomaisten yhteistyöjärjestön (IAIR) vuosikokous pidettiin Pietarissa. Konkursiasiamies on tehnyt yhteistyötä erityisesti Itä-Euroopan konkurssiviranomaisten kanssa. Latvian konkurssiviranomainen vieraili Konkurssiasiamiehen toimistossa Pohjoismaiden Neuvoston opinto-ohjelman puitteissa.

Konkurssiasiaian neuvottelukunta

Konkurssiasiaianneuvottelukunta kokoontui vuoden 2008 aikana 10 kertaa. Toiminta on viime aikoina painottunut neuvottelukunnan antamien suositusten päivittämiseen. Vuonna 2008 se uudisti velallisselvityksestä, työsuhteista, velkojainkokouksen järjestämisestä ja pesänhoitajan palkkiosta annettuja suosituksiaan.

Neuvottelukunta antoi oikeusministeriölle lausunnon konkurssiasiamiehen tekemästä esityksestä sähköisen konkurssipesien hallinnon valvontajärjestelmän (KOVA) luomiseksi. Neuvottelukunnan sihteereinä ovat toimineet konkurssiasiamiehen toimiston virkamiehet.

Viranomaisyhteistyö

Viranomaisyhteistyötä on syvennetty ja kehitetty erityisesti poliisin ja syyttäjän kanssa julkisselvitysmenettelyn tarpeita varten. Konkurssiasiamies kuuluu talousrikollisuustorjunnan johtoryhmään. Viranomaisyhteistyö on tiivistä Virke-hankkeen puitteissa. Pääkaupunkiseudun talousrikosten esikäsittely-yksikön (EKY) on sovittu yhteistyön periaatteista julkisselvitystapauksissa. Tavoitteena on ollut toiminnan tehostaminen talousrikosten käsittelyssä. Samanlaista yhteistyötä tehdään aluetoimistojen toimialueiden poliisi- ja syyttäjäviranomaisten kanssa.

Konkurssiasiamies on mukana myös julkisvelkojien ns. pooliyhteistyössä. Toimiston edustajat ovat osallistuneet poolin järjestämiin koulutus- ja yhteistyöseminaareihin.

Pesänhoitajien menettelystä tehdyistä kanteluista ja toimenpidepyynnöistä annettiin 18 kirjallista konkurssiasiamiehen ratkaisua. Kantelun syynä oli useimmiten omaisuuden realisaatio ja haltuunotto sekä velallisen kohtelu.

Tiivistäen voidaan todeta, että vuodelle 2008 asetetut tulostavoitteet saavutetaan suurimmaksi osaksi.

2 Tulostavoitteet vuodelle 2009

2.1 Vaikuttavuustavoitteet

Konkurssiasiamiehen toimiston keskeiset vaikuttavuustavoitteet ovat:

- hyvän pesänhoitokäytännön aikaansaaminen
- konkurssisiin liittyvän harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunta sekä
- hyvän selvittäjäntävän aikaansaaminen yrityssaneerauksissa
- *Kehitetään julkisselvitysjärjestelmää* ja sen toimintamalleja arvioimalla julkisselvityksen valintakriteerien toimivuutta ja luomalla järjestelmä julkisselvitysten taloudellisten tulosten ja julkisselvityksissä paljastuneen talousrikollisuuden seuranta varten. Seurantamallista on valmistunut luonnos, jonka pohjalta seuranta käynnistetään.
- *Eriyistarkastukset*
  - Eriyistarkastuksia teetetään kriteerien mukaan valituissa talousrikostapauksissa ja niillä luodaan yleisestävä vaikutus konkurssisiin liittyvään talousrikollisuuteen niin että kiinnijäämisen riski tiedostetaan alan toimijoiden keskuudessa.
  - Eriyistarkastus teetetään kaikissa sellaisissa konkurssipesissä, joissa epäillään merkittäviä talousrikoksia. Lisäedellytyksenä on, että kirjanpitomateriaali on tallella ja että rikos ei tulisi ilman tarkastusta selvitettyksi.

Yhteistyötä eri viranomaisten kanssa jatketaan talousrikollisuuden ja harmaan talouden

torjumiseksi (esim. Virke-hanke ja Helsingin, Espoon ja Vantaan poliisilaitosten perustama talousrikosten esikäsittely-yksikkö, jonka kanssa yhteistyössä hyödynnetään julkisselvityksiä talousrikosten tutkinnassa).

2.2 Toiminnalliset tavoitteet

- Käynnistetään vähintään 50 uutta julkisselvitystä
- Tehdään määrärahojen puitteissa vähintään 90 velallisen ja konkurssipesän erityistarkastusta sekä erikseen että tukemaan julkisselvitystä.
- Kehitetään yrityssaneerausten seuranta ja toimiston roolia yrityssaneerausmenettelyjen valvojana.
- Yhteistyössä konkurssiasianneuvottelukunnan kanssa jatketaan konkurssilain perustella annettuja suositusten päivittämistä.
- Luodaan tarkoituksenmukainen menettely raukeavissa konkurseissa esiin tulevien vähäisempien talousrikosten saattamiseksi esitutkintaan. Aiheesta on valmistunut yhteistyössä syyttäjä- poliisi ja veroviranomaisten laatima työryhmän mietintö, jossa ehdotetaan muutoksia konkurssilakiin työnjaon selkiyttämiseksi ja päällekkäisen työn välttämiseksi. Uudistuksen toteuttamista vauhditetaan.
- Selvitetään hanke konkurssipesän sähköisen asiakirjahallinnan käynnistämiseksi, josta valmistui alustava suunnitelma tammikuussa 2008. Järjestelmää hyödyntävien yhteistyötahojen (pesänhoitajat, pankit, vakuutusyhtiöt, Finnvera jne) kanssa pyritään keväällä järjestämään yhtenen neuvottelu, jossa selvitetäisiin tietosisällön tarpeet ja mahdollisuudet järjestelmän rakentamisesta aiheutuvien kustannusten jakoon. Alustava kustannusrvio on noin 500 000 €

3 Henkilöstö 10 htv

4 Toimintamäärärahat vuodelle 2009 (nettobudjetointi)

Konkurssiasiamiehen toimisto on nettobudjetoitu eritystilintarkastusten osalta. Konkursiasiamiehen varoin teetettävien erityistarkastusten kustannuksista arvioidaan saatavan perittyä valtiolle takaisin 80 000 euroa (20 %).

Vuonna 2009 konkurssiasiamiehen toimiston *käytettävissä on yhteensä 1 241 000 euroa, johon sisältyy sekä vuodelta 2008 siirtyvä toimintamääräraha että uusi toimintamääräraha.*

- vuodelta 2008 siirtyvää toimintamäärärahaa noin 66 000 euroa ja
- uutta toimintamäärärahaa 1 175 000 euroa.

5 Seuranta ja raportointi

Syksyllä 2009 toimisto laatii puolivuotiskatsauksen tulostavoitteiden toteutumisesta. Seurannan kehittämiseksi virasto laatii oikeusministeriölle väliraportin myöhemmin annettavien ohjeiden ja aikataulun mukaan.

Juhani Toukola
Ulosottojohtaja

Eeva Arko-Koski
Konkurssiasiamies

Liite: Talousarviolomake vuodelle 2009